

problemas taikiai ir kurti bendradarbiavimu paremtus santykius.

Vaidmeniniai žaidimai gali būti panaudoti dviem aspektais - vaikų bendravimo įgūdžių stiprinimui ir netinkamo elgesio permodeliavimui į tinkamą elgesiu pagrįstus scenarijus. Ugdytojams svarbu nenutraukti vaiko žaidimo, kai jiems atrodo, jog vaikai, jų nuomone, žaidžia ar bendrauja ne tinkamai, bet išnaudoti šias situacijas vaikų pažinimui, neįsiterpiant anksčiau laiko, kol tai yra saugu. Žinant vaikų stokojamus įgūdžius galime modeliuoti vaidmeninių žaidimų scenarijus, kartu įsitraukiant į bendrą žaidimą, supažindinant vaikus su įvairiais gyvenimiškais atvejais.

Mūsų suaugusiųjų indėlis, šiomis dienomis, itin svarbus siekiant padėti formuoti vaikų tarpusavio santykiams, kurie paremti tarpusavio parama, pagarba, pagalba vienu kitams.

Kauno lopšelis-darželis „Liepaitė“

Pozityvių santykių formavimas tarp ikimokyklinio amžiaus vaikų

Paruošė:

Ikimokyklinio ugdymo mokytojos

Giedrė Bagdonienė

Monika Grendienė

Rekomendacijos parengtos remiantis:

www.ikimokyklinis.lt

Kaunas 2026

Ankstyvoji vaikystė - ypatingai svarbus etapas žmogaus gyvenime, kai formuojasi vaikų socialiniai ir emociniai įgūdžiai, kurie yra itin reikalingi, siekiant palaikyti pozityvius tarpusavio santykius ir ryšius. Vaikai ikimokyklinio ugdymo įstaigoje praleidžia daug laiko bendraudami, įvairiais būdais komunikuodami ar žaisdami vienas su kitu. Tenka pripažinti, šiomis dienomis daugėja vaikų, turinčių elgesio ar emocijų sunkumų, kas lemia vaikų nepakankamus emocinio intelekto įgūdžius, kurie taip reikalingi pozityvių santykių palaikymui. Iš vaikų pasigirsta tokios frazės kaip - „aš nebūsiu tavo draugė“, „neduosiu tau, nes tu negera“, „čia mano“ , „dink“. Dėl šių priežasčių vaikai nebesutaria vienas su kitu, nemoka prisitaikyti vienas prie kito, empatiškai reaguoti ar kontroliuoti savo elgesį bei emocijas kitų vaikų atžvilgiu. Ugdytojams tampa aktualu gilintis į tai, kas turi įtakos vaikų pozityvių santykių konstravimui bei ieškoti būdų, priemonių ar metodų, padedančių vaikų pozityvių santykių plėtoti.

Suaugusiojo pavyzdys. Turbūt, ne kartą teko girdėti, jog vaikai lyg kempinė - viską sugeria. Taip pat yra ir su elgesio modeliais, kuriuos perteikia vaikui artimi

suaugusieji. Jei suaugusysis intuityviai stengiasi demonstruoti pozityvius tarpusavio santykius palaikantį elgesį tiek su pačiu vaiku, tiek su šeimos nariais vaikui matant, tai gali paskatinti vaiką taikyti šiuos, pavyzdinius, elgesio modelius su kitais bendraamžiais ar suaugusiaisiais.

Skirtingos suaugusiųjų reakcijos siunčia skirtingą žinutę vaikui, kaip tvarkytis su savo emocijom, elgesiu ir sugyventi tarpusavyje.

Kasdieninis bendravimas formuoja įgūdžius. Be abejonės, tai kiek vaikas praleidžia laiko su kitais vaikais, ar suaugusiaisiais, turi įtakos jo/jos socialinių ir emocinių įgūdžių ugdymuisi ir pozityvių tarpusavio santykių palaikymo gebėjimams. Tik praktikuodamasis, bendraudamas, susidurdamas su tam tikromis kliūtimis ir jas spręsdamas, vaikas išmoks socialinių normų, tobulins savo bendravimo ir bendradarbiavimo įgūdžius. Praktinis pavyzdys iš vaikų bendro žaidimo smėlio dėžėje - tarkime, smėlio dėžėje žaidžia 10 vaikų, jie visi turi pasidalinti ten esančiais žaislais. Jie patys turi apsispręsti, kaip tai padarys - ar šauks „aš noriu, tu man duok“, ar mėgins susitarti, paprašyti, palaukti savo eilės.

Taip pat noriu išskirti priemones ir metodus, kurie plačiai naudojami ir yra pasiteisinę, socialinių pedagogų darbe, stiprinant vaikų bendravimo įgūdžius:

Socialinės istorijos. Socialinės istorijos - tai trumpi, iliustruoti pasakojimai, skirti padėti vaikams suprasti įvairias kasdienišką, gyvenimišką situacijas bei perteikti tinkamo elgesio pavyzdžius vaikams priimtina forma. Šias istorijas galima kurti kartu su vaiku, parenkant jam tuo metu aktualią temą, pavyzdžiui, kaip užmegzti pokalbį, aktyviai klausytis ar įsitraukti į žaidimą su kitais vaikais. Svarbu, kad socialinės istorijos būtų aiškios, trumpos ir lengvai suprantamos vaikui. Jose turėtų būti naudojami paprasti žodžiai ir iliustracijos, atitinkančios vaiko amžių ir raidos lygį.

Vaidmeniniai žaidimai. Šių žaidimų metu vaikai lengvai įsijaučia į tam tikrą vaidmenį, empatiškai perteikia kito emocijas, išgyvena naujas situacijas, žvelgia į tam tikrus įvykius iš kito perspektyvos. Vaidmeninių žaidimų metu vaikai praktikuoja bendravimo, bendradarbiavimo ir konfliktų sprendimo įgūdžius. Jie mokosi prisitaikyti, atsižvelgti į kitų poreikius, spręsti